



Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

725.091

Hely

Idő

"1929"

Szerző:

Cím:

A Közmunkák Tanácsa megkezdte az erzsébetvárosi gettó rendezését.

Forrás:

*Magyarország**Bp.*

(Hely)

1929. II. 17.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Old)

A Közmunkák Tanácsa megkezdte az erzsébetvárosi gettó rendezését

Mióta ismét napirendre került az Erzsébet-sugárút ügye, azóta nagyon sok fórum foglalkozik a belső Erzsébetváros és a Károly-körút szabályozásának gondolatával. Elsősorban maga az Erzsébetváros lakossága indított egy akciót, amelynek élére Ugron Gábor állt s amelynek célja az, hogy eresszék be végre a levegőt, a tisztaságot, a napfényt ebbe az elhanyagolt, összeomlott falakkal teletűzdelt, polcskavárákkal mekrakott gettóba. Mert a Dob-utcát, Rombach-utcát, Király-utcát, Károly-körutat szegélyező három—négyemeletes bérpaloták eltakarják azt a nyomor- és bacilustelet, amelyik a belső Erzsébetváros területén dühöng. És ezen a területen husz éve nem szabad építkezni, még pedig azért

nem szabad, mert a főváros városrendészeti ügyosztálya papírra vetett egy költői álmodni a városrésznek rendezéséről és amíg rendelkezésére nem áll a fővárosnak az a horroribilis summa, amelyik házak megvételéhez, telkek kisajátításához, köröndök és sugárutak létesítéséhez szükséges: addig megbeníti minden egyéni és magántebékénységet és megtagadja mindenkítől az építkezési engedélyt. Ezt jól tudják az erzsébetvárosiak, ismerik a fővárosnak idevonatkozó grandiózus terveit, de mindig úgy kérik az építési

engedélyeket, hogy előre kijelentik, hogy a főváros terveit semmiféle formában nem akarják hátráltatni, respektálnak minden közérdekű kívánságot, csak engedjék meg nekik, hogy kiverekedjék és kikaparják ezt a területet a füstös falu, piszkospincéjü, egészségtelen környezetü állapotból.

Hogy ez a belső Erzsébetváros milyen elmaradt és milyen elhanyagolt, azt mi sem mutatja jobban, mint az a körülmény, hogy a Hadik-Barkóczy-féle ház nem számítva, az egész területen a legszorgosabb kutatás mellett sem találtak tiz fürdőszobánál többet. Ezt a sötét középkort a Károly-körút felől eltakarja az ugynevezett Orczy-ház, azután a fővárosnak van egy tulajdona, ezt már azért vették meg, hogy a megépítendő Erzsébet-sugárutat itt torkoltassák bele a Károly-körútba. Szegélyezi továbbá ezt az egészségtelen negyedet a Károly-köruton a Lédermann-

bérház, aztán az Appel-féle, majd a Hadik-Barkóczy-ház következik, amelyik már modernebbül készült, mellette van a Jakabffy-féle bérház és végül a Dob-utcánál az Erényi-féle ház. Hasonló házzörnyetegek állnak a Dob-utca és Rombach-utca, továbbá a Király-utca szélén is, tömve lakókkal és polcskával, iszonyu elhagyatottságban és szinte

megközelíthetellenek, nem is említve azt, hogy valamennyi ház megérett már a csákányra.

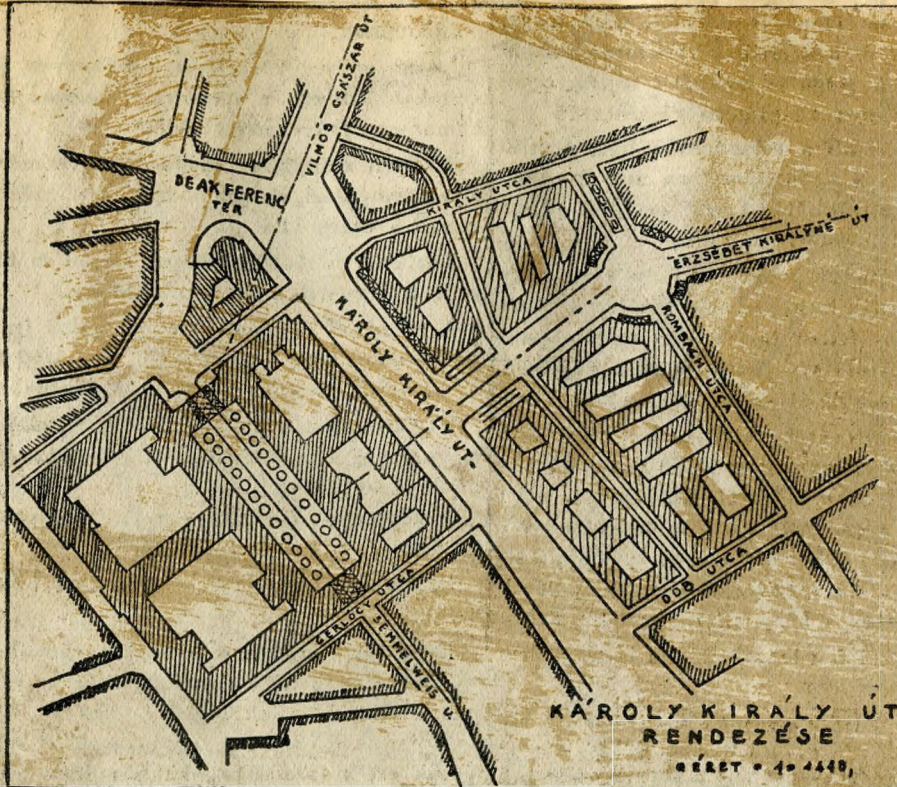
A főváros városrendészeti ügyosztálya husz éve állja el az utját annak, hogy ebbe a sötét blokkba be tudjon törni a tiz fürdőszobán felül talán még egy fürdőszobás épület. Az Erzsébet-sugárút gyönyörű álma miatt egy

téglát nem engednek arrébb tenni ebben a városrészben. Ezt a makacs és az öngyilkosságig menő papirelmélet-védelmet a Közmunkák Tanácsa meg akarja törni, le akar számolni végre azzal az elvvel, hogy egy városrészt csak úgy lehet megépíteni, ahogy azt papíron a tervezők megálmodták és elhatározta a Közmunkák Tanácsa, hogy erre a területre kiadja a magánosoknak az építési engedélyt s ugyanakkor kötelezi őket a feltetelekben arra, hogy a legmesszebbmenő módon respektálják a főváros idevonatkozó városrendészeti koncepcióját. Ez a lojális álláspont a főváros iránt érthető, azonban ennek a lépésnek jelentősége óriási, hiszen a Közmunkák Tanácsának az a határozata, amellyel legelőször ad ide építési engedélyt, egy egész új korszak bevezetését jelenti a belterületen, mert végre megindul itt is az építkezés, ahol minden közmű megvan és talán enyhül az a perifériális terjeszkedés, amelyik az utóbbi években nagyon nagy terhet rakott a főváros vállaira.

A Közmunkák Tanácsától jelenleg két magánépítési engedélyt is kértek, az egyik az Orczy-ház részvénytársaság, a másikat pedig Erényi Béla kérte. Mihelyt ezek megkapják

az engedélyt, nyomukban rögtön három-négy nagy telekkomplexum-tulajdonos következik, akik máris kijelentették, hogy az Erzsébet-sugárút számára átadják a megfelelő területeket, szívesen áldoznak telküből terekre, széles utcákra is, csak kezdődjön meg végre a gettó kiszellőztetése. Ezek a kérvényezők biznak abban, hogy a Közmunkák tanácsának elnöke, Rakovszky Iván, mikor elfoglalta hivatalát, két nyilatkozatban is kijelentette, hogy nem lehet tovább azzal büntetni az Erzsébetvárost, hogy ott nem engednek építkezni. Energikusan jegyezte meg akkor Rakovszky Iván, hogy a Közmunkák Tanácsa még a fővárossal szemben is hajlandó saját hatáskörében intézkedni aziránt, hogy ezt a városrészt kiemeljék közegészségügyileg is súlyosan kifogásolható állapotából.

A Magyarország már a múlt év novemberében közölt cikke keretében terveket is mutatott be arról, hogy hogyan képzelik el a szakértők és városrendezők ennek az Erzsébetvárosi blokknak, a Károly király-utnak és a rég városházának rendezését. Azóta számtalan más megoldást is kaptunk, mai számunkban például Waelder Gyula építész, műegyetemi nyilvános rendes tanár megoldási tervét közöljük, amely a maga nemében igen érdekes mert az Erzsébet sugárutat egyenes vonalban köti be a Károly király utba, igen izléseköröndöt tervez a Rombach-utcai keresztezéshez. Impozáns árkádsor kerülne a szerinti a mai Orczy-ház földszinjére, a



KÁROLY KIRÁLY ÚT
RENDEZÉSE

TERVET = 10 4448,

a Király-utcánál kezdődne és az új sugárút torkolatánál végződne.

Waelder Gyula terveze az izlésesen nyúl hozzá a városi telekkomplexumhoz is, a telek közepén, a Semmelweis-utca meghosszabbításában boltozatos áthajtókat épít meg s az egyik ilyen áthajtó fölé kerülne az új városi épület tornya, amelyik a Vilmos császár-ut tengelyébe esne s amelyet már a Nyugati pályaudvartól kezdve lehetne látni. Eldöntött kérdés már az, hogyha felépítik is egyszer az új városi épületet, nem szabad a másik oldalra átmenni, mert ez a fővárosnak horribilis pénzáldozatába kerülne, pedig erre egyáltalán nincs szükség, mert nagyszerűbb telket a városháza számára, mint a mostani, nem is lehet találni. Pedig ez már készen

van és pénzbe sem kerül. A Kamermayer-utcai és a Városház-utcai frontot nem is szabad bántani, mert ez az úgynevezett Martinnelli-homlokzat műemlék, ellenben akár öt, vagy hat emeletet is építhet a főváros a Károly-körúti frontra és hivatalait kényelmesen elhelyezheti. A Közmunkák Tanácsa kijelentette már abból a fantasztikus elméletből, amelyiknek az Erzsébetváros husz éven át való rabságát köszönheti, megelégette ennek az elméletnek a pusztítását és a gyakorlati utra akar lépni akkor, amikor megnyitja a gettó kapuit és olyan építkezést kezdeményez ezen a veszedelmes területen, amelyik lehetővé teszi azt, hogy oda más rendes ember is be-
tehesse a lábát.